

माथेरानमधून प्लॉस्टिक होणार हद्दपार

पान ६ वर

कृषीवल

रायगड, शनिवार दि. २३ सप्टेंबर २०२३

किंमत ४ ₹

पान ८ वर

शेरदिल एका संघर्षाची गोष्ट

रायगड जिल्ह्यातील सक्षम व अग्रगण्य पतसंस्था

आदर्श पतसंस्था अलिबाग

आदर्श एक विश्वास...

₹.५०,०००/- पर्यंत कर्ज उपलब्ध

गरजपूर्ती कर्ज योजना

आदर्श हेल्पलाईन नं.: ९९९२३०५८८८

गणेशोत्सवाच्या शुद्धिक शुभेच्छा

आजचा अग्रलेख बहिष्कार योग्यच

वेधांक
योग्य तो निर्णय देणार : नार्वेकर

मुंबई : सर्वोच्च न्यायालयाने शिवसेना आमदारांच्या अपात्रतेच्या मुद्यावर सुनावणी घेण्यास विलंब होत असल्याच्या मुद्यावर तीव्र नाराजी व्यक्त केल्याने विधानसभा अध्यक्ष राहुल नार्वेकर कामाला लागले आहेत. त्यांनी दिल्लीत जाऊन तेशील कायदेतज्ज्ञांशी या प्रकरणी चर्चा केली. त्यानंतर त्यांनी या प्रकरणी पुढील आठवड्यात सुनावणी घेऊन योग्य तो निर्णय घेऊ, असे विधानसभा अध्यक्ष राहुल नार्वेकर यांनी सांगितले.

‘लालबागचा राजा’ मंडपात हाणामारी

मुंबई : मुंबईतील नवसाला पावणारा गणराया म्हणून लालबागच्या राजाच्या दर्शनासाठी राज्याच्या काना-कोपऱ्यातून भाविक येत आहेत. लालबागच्या राजाच्या मंडपात तुफान गर्दी झाली आहे. त्यावेळी गर्दी अनियंत्रित झाल्यामुळे मंडळाचे पदाधिकारी आणि भाविकांमध्ये प्रचंड हाणामारी झाल्याचे दिसून आले आहे. दर्शनासाठी रंगेत असलेल्या भाविकांना मंडळाच्या पदाधिकाऱ्यांकडून मारहाण करण्यात आल्याचा व्हिडीओ समोर आला आहे.

रायगड जिल्हा बँकेची योजना; आ. जयंत पाटील यांची घोषणा

पोलिसांना ‘भेट’

। अलिबाग । प्रतिनिधी । पोलिसांचे काम सोपे नाही. रात्रंदिवस, सण-उत्सवात त्यांना कर्तव्य बजावावे लागते. कुटुंबाकडे लक्ष देण्यास त्यांना वेळ मिळत नाही. पोलिसांच्या मुलांनी उच्च शिक्षण घेऊन उच्च पदावर पोहोचले पाहिजे. यासाठी त्यांच्या मुलांना रायगड जिल्हा मध्यवर्ती बँकेच्या माध्यमातून कमी व्याजदरात शैक्षणिककर्ज उपलब्ध करून देण्याची घोषणा शेकापचे आ. जयंत पाटील यांनी केली.

पोलिसांच्या मुलांना देणार कमी व्याजदरात शैक्षणिक कर्ज

पोलिसांची घरे ५०० स्के.फुट असावी पोलिस कर्मचारी आपल्या जीवाची पर्वा न करता, कायदा व सुव्यवस्था राखण्याचा प्रयत्न करतात. परंतु पोलिस कर्मचाऱ्यांना हक्काची घरे मिळत नाही, ही मोठी चिंताजनक बाब आहे. लहानशा खोलीपेक्षा कमीत कमी ५०० स्केअर फुटापर्यंतची पोलिसांना घरे मिळाली पाहिजे. जेणेकरून त्यांना कुटुंबासमवेत राहता येईल. याबाबत आमदार म्हणून कायम प्रयत्नशील असल्याचेही, आ. जयंत पाटील यांनी सांगितले.

अवजड वाहन खड्ड्यात अडकले

। अलिबाग । प्रतिनिधी । अलिबाग तालुक्यातील उसर येथे गेल कंपनीमध्ये प्रकल्पाच्या उभारणीसाठी लागणारे साहित्याची वाहतूक अवजड वाहनातून केली जात आहे. मात्र गेल कंपनीच्या प्रवेशद्वारासमोर अलिबाग - वावे रस्त्यावर पडलेल्या भल्या मोठ्या खड्ड्यात शुक्रवारी एक अवजड वाहन अडकले. त्यामुळे गेली कित्येक तास ते वाहन खड्ड्यात उभे राहिल्याने येणाऱ्या जाणाऱ्या वाहनांना या अवजड वाहनांचा

अलिबाग - वावे रस्त्यावर वाहतूक कोंडी

अडथळा निर्माण झाला. त्यात काही वेळा वाहतूक कोंडीला भटकटकरेखील बसल्याचे दिसून आले. उसर येथील गेल कंपनीमध्ये दुसऱ्या टप्प्यातील प्रकल्पाचे काम गेल्या अकरा महिन्यांपासून सुरु आहे. आतापर्यंत ४० >> पान २ वर

गौरी- गणपतीचे आज विसर्जन

। अलिबाग । प्रतिनिधी । मंगलमय वातावरणात बापा व गौराईची प्रतिष्ठापना करून मनोभावे पुजा, आरती करण्यात आली. अबल चूडंदीनी उत्साहाच्या वातावरणात गणपती बापा व गौराईची सेवा केली. पाच दिवसांच्या बाप्पाला, गौराईला शनिवारी जड अंतःकरणातून भावपूर्ण निरोप देण्यात येणार आहे. रायगड जिल्ह्यातील ७३ हजार १९५ गौरी- गणपतीचे विसर्जन, तलाव, नदी, समुद्र व कुत्रीम तलावामध्ये करण्यात येणार आहे.

आ. अनिकेत तटकरेंवर कारवाई?

उपसभापती नीलम गोऱ्हेकडे तक्रार
। अलिबाग । विशेष प्रतिनिधी । राष्ट्रवादीत फूट पडल्यानंतर काही आमदार अजित पवार यांच्यासोबत गेले. तर काही आमदार शरद पवार यांच्यासोबत राहिले. यामध्ये खा. सुनील तटकरे यांचे पुत्र आ. अनिकेत तटकरे यांचाही समावेश असल्याने तटकरे कुटुंबियांची चिंता वाढली आहे. पं. गणेशोत्सवात कारवाईची बातमी वाऱ्यासारखी पसरली असून अनिकेत >> पान २ वर

राष्ट्रवादीचे प्रदेशाध्यक्ष जयंत पाटील यांनी अजित पवार गटाचे आ. सतीश चव्हाण, अमोल मिटकरी, विक्रम काळे आणि अनिकेत तटकरे यांच्याविरोधात विधान परिषदेच्या उपसभापती डॉ. नीलम गोऱ्हे यांच्याकडे तक्रार केली होती. तर जितेंद्र आव्हाड यांनी आ. रामराजे नाईक निंबाळकर यांच्याविरोधात याचिका दाखल केली होती. आमदारांनी बाजू मांडावी म्हणून त्यांना नीलम गोऱ्हे यांच्याकडून नोटीस बजावणार असल्याची माहिती सूत्रांनी दिली.

गौरी गणपती सणानिमित्त स्पेशल ऑफर
हातमाग व यंत्रमाग कापडाचे भव्य प्रदर्शन व विक्री

आयोजक भाऊराया हॅन्डलूम, सोलापूर

इरकली कॉटन साडी खादी निलन साडी, टसर सिल्क व कोसा सिल्क, मलबारी सिल्क साडी, सेमी पैठणी, धारवाड साडी, खादी कॉटन साडी, मधुराई कॉटन व सिल्क साडी, पटोला व इरकली ड्रेस, खाता वर्क टॉप, काश्मीर वर्क टॉप, पक्कर, लेडीज हॅन्डबॅग, गाऊन, शर्ट, कुर्ती, बंडी व शर्टींग शुटींग, सोलापूर चादर, पिलो कव्हर, शबनम बॅग, प्रिंटेड बेडशीट, टॉवेल, दिवाणसेट, जयपूर रजई, सतरंजी, पंचा, बेडशीट, नॅपकीन

दिनांक ०९-०९-२०२३ ते २८-०९-२०२३ पर्यंत वेळ - सकाळी १० ते रात्री ९ स्थळ - सार्वजनिक वाचनालय डोंगरे हॉल, रायगड जिल्हा परिषद जवळ, मुख्य पोस्ट ऑफीस समोर, अलिबाग

गणपती घेऊन आले आहेत

खास महिलांसाठी सुवर्णसंधी

जिका आकर्षक बक्षिसे

कृषीवल आयोजित गणेशोत्सव विशेष मोदक स्पर्धा

सोमवार, दि. २५ सप्टेंबर रोजी दु. ३ ते ६ वा.

स्थळ : कृषीवल कार्यालय, वेश्वी, अलिबाग.

प्रवेशिका पान २ वर

इको-रिक्सा अपघात; चिमुकलीचा मृत्यू

। नेरळ । वार्ताहर । नेरळ कल्याण राज्यमार्ग रस्त्याच्या कडेला उभ्या असलेल्या प्रवासी रिक्शाला इको कारने धडक दिल्याची घटना गुरुवारी घडली. या अपघातात रिक्सा मधील चार प्रवासी आणि रिक्सा चालक गर्भीर जखमी झाले. दरम्यान, या अपघातात एक अडीच वर्षांच्या मुलीचा रुग्णालयात उपचार घेताना मृत्यू झाला, तर एक लहान मुलगा अत्यवस्थ आहे. त्याला अधिक उपचारासाठी बदलापूर येथून मुंबईला नेण्यात आले आहे. नेरळ पोलीस ठाणे येथे अपघाताची नोंद करण्यात आली आहे. दामत येथील रिक्साचालक

नदीम मुस्ताक नजे हे आपली प्रवासी रिक्सा घेऊन २१ सप्टेंबर रोजी सायंकाळी सव्वा सहा वाजता नेरळकडे येत होते. त्यावेळी सोशल्या अपार्टमेंटसमोर मूळची मुंबई बांद्रा येथील एक महिला आपल्या दोन मुलांसह रस्त्याच्या कडेला प्रवासी रिक्सा >> पान २ वर

PHV Since 1940 GOLD - SILVER - DIAMOND

क्षण आनंदाचे...

म. पूंङ्ग हरी वैद्य अॅन्ड ग्रुप ज्वेलर्स

सुवर्ण परंपरा शतकाची, आपुलकीच्या जात्याची

एस. टी. स्टॅड समोर, अलिबाग, रायगड-४०२०१९. फोन: ०२२-२९४९-२२६७९९/९३२४४५०९४९

• दादर(प) • पनवेल

टेम्पो चालकाच्या मुलाची बुर्जखलिफावर झोप

सुधागडचा आशिष ‘आरमानी शेफ’

निशांत पवार । पाली । एखादे स्वप्न बघून ते पूर्ण करण्याची जिद्द उराशी बाळगली की, ते हमखास सत्यात उतरते. सुधागड तालुक्यातील कुंभारशेत या छोट्याशा गावातील आशिष अशोक मन्वीर याने आपल्या स्वप्नांना बळ देत थेट दुबईत झेप घेतली आहे. बुर्ज खलिफा या जगातील उंच इमारतीमधील हॉटेलमध्ये आशिष हा शेफ म्हणून काम करत आहे. त्याच्या या कामगिरीने त्याचे आई-वडील,

नातेवाईक आणि गाव चांगलेच भारावून गेले आहे. आशिषचे वडील टेम्पो चालक आहेत. त्यामुळे सर्वसामान्य कुटुंबातील मुलगा दुबईत पोचल्याने आनंदाला पात्रावर उरला नाही. आशिष म्हणतो जाज बर्नाई शॉ म्हणतात अन्नावर प्रेम करण्यासारखे प्रामाणिक प्रेम दुसरे काही नाही. आई सुद्धा म्हणायची एखादया व्यक्तीच्या मनात जागा करण्याचा मार्ग पोटातून जातो. तेव्हा मी ठरवले की जीवनात >> पान २ वर

कृषीवल www.krushival.in

गणेश दर्शन स्पर्धा २०२३

जिका रोज आकर्षक बक्षिस

आपल्या गणपतीच्या सजावटीसह फोटो पाठवा व बक्षिसे जिंका.

प्रवेश मूल्य २०० रु. (फोटो काढण्याचे मूल्य वेगळे आकारले जाईल.)

स्पर्धेचे स्वल्प

- आपण आमच्याकडे पाठविलेल्या गणपतीच्या फोटोला ‘कृषीवल’ मध्ये प्रसिद्धी दिली जाईल.
- दहा दिवसांतील स्पर्धेकामधून रोज एक विजेता निवडला जाईल.
- स्पर्धा १९ सप्टेंबर ते २८ सप्टेंबर २०२३ या कालावधीत घेतली जाईल.

फोटोसाठी स्थानिक संपर्क

- सुरेश खडपे (चौल/यळ/बोंडी/किहोम) : ९९२१०५६०६
- जीवन पाटील (भाकवळ) : ७०६६८९६३०/८१४९६६३९३
- संजय गायकवाड (कर्जत) : ९४२३३७७१००
- समीर मालोदे (अलिबाग) : ९४२३३७५३६१
- भुजुब रंजणे (मायेसन) : ७७०७७७३७९
- अनिल गवळे (वेणगाव) : ९६८९९५४२४
- नंदकुमार मरोडे (खांब) : ८३०६८८२९९
- सलीम खेख (माणगाव) : ९४२३३८२०९
- सुधीर नाइके (मुसुंड) : ९४२३३७७२४
- मदन हगमते (मुसुंड) : ९४२३३७७२४
- दत्ता म्हाते (विस्नेत) : ७२०८३७७०५
- जुनेद तांबोळी (महाड) : ८४१९२४४२
- शैलेश पालकर (पोलापूर) : ९२२६८४९८५
- कांता हाबळे (नेरळ) : ९२०९२३०६९
- जीवीता पाटील (कुसुंबळे) : ९२८४३८७७५९
- राजू नेवासेकर (मुसुंड) : ९९२६२३८८८/८२३७२३८७४
- सुनील ठाकूर (उरगा) : ८१०८९२१६५
- मुस्कान खान (शेण) : ८९२९१९१९१
- राकेया खरारे (रसायनी) : ९६६५३३४१९५
- वी.एस. कुलकर्णी (मोणगाव) : ९८०६०९६५४
- रुपानी वॉल (सवनेळ) : ८६५००९४२९
- भरत घरत (नागाव) : ९९२२२२१०१
- भूषण सुवार (सुधागड) : ८१४९६६७०६
- सत्यासद आडव (रीठा) : ८८८३२०९६९
- महेश पवार (नागोणे) : ९२२५४००३०
- अदुल सोबाकर (सोमाव) : ९९६०४८१९३३

स्पर्धेसाठी फोटो तुम्ही कृषीवल कार्यालय, वेश्वी किंवा krushivalganesh@gmail.com या इमेलवर पाठवा अधिक माहितीसाठी संपर्क : 8975816900/9175708906/9175021288

कृषीवल

गणेश दर्शन स्पर्धा २०२३

● प्रफुल्ल केणी, मु. मोठे भोम.

छायाचित्र : स्वरा म्हात्रे

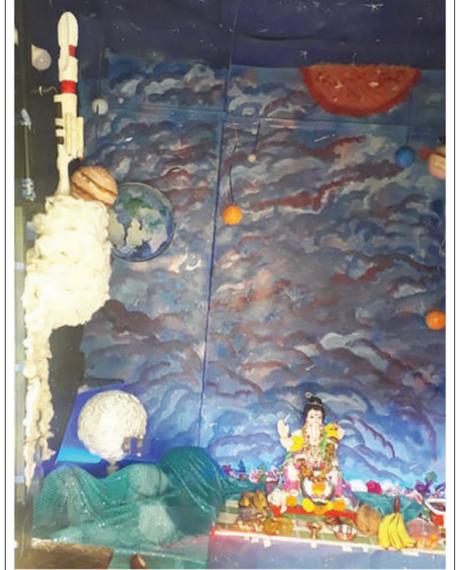

● चंद्रकांत मोकल, मु. मांडवखार.

छायाचित्र : महेंद्र म्हात्रे

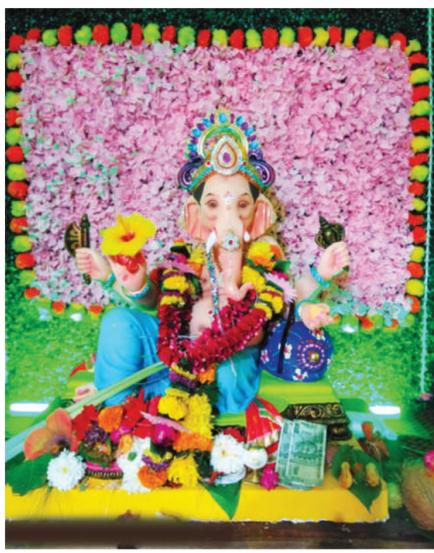

● श्री सत्यम हिराचंद म्हात्रे, रा पेडारी पोस्ट पोयनाड तालुका अलिबाग रायगड

● विजय रावताळे, पाली-सुधागड.

छायाचित्र : भूषण सुतार

● सचिन खोत, मु. मठआळी अलिबाग.

● हसुराम भोईर मु. भेंडखळ

छायाचित्र : सुनिल ठाकूर

● श्री.संदीप राउत, मु. गवळीवाडी

छायाचित्र : सुरेश खडपे

● सोहम शैलेश वर्तक,

छायाचित्र : सुरेश खडपे

● प्रणाली पाटील, ईशा पाटील, श्री.सदानंद पाटील मु. न्हावे, रोहा छाया : सत्यपसाद आडाव

● अस्मित ठाकूर, मु. चिन्नेर मुळपाडा.

छायाचित्र : सार्थक म्हात्रे

● मारुती शेळके मु. कशेळे ता. कर्जत

छायाचित्र : अनिल गवळे

● अॅड.पं.पं. अंनंतराव देशमुख, हातनोली चौक.

● श्री.विराज धोंडू पिंगळे, मु. आंबिवली भाजें सुधागड .

छायाचित्र : भूषण सुतार

● सागर दिलीप म्हात्रे, संयोग दिलीप म्हात्रे, दिलीप शांताराम म्हात्रे सुनिल शांताराम म्हात्रे, मु. थळ पारोडा, अलिबाग

● कु.स्वरा संतोष पालकर ,रोहिदास नगर, चेंद्रे-अलिबाग

● अजिंक्य शेळके, मु. मुरुड-डोंगरी

छायाचित्र : सुधीर नाइरे

● रोशन शिवराम म्हासकर, मु. नारपोली, पनवेल.

● विनोद पाटील, मु. गावठाण.

छायाचित्र : सुनिल ठाकूर

● चोळकर परिवार, मु. मुरुड गणेश गल्ली

छायाचित्र : सुधीर नाइरे

● नागाव कवळे पारोडा येथील वर्तक बंधु.

छायाचित्र : सुरेश खडपे

महादेव मंदिरात चोरी

पनवेल : पनवेल शहराजवळील खांदा कॉलनी येथील खांदेश्वर महादेव मंदिर येथे रात्रीच्या सुमारास मंदिराच्या दानपेटीतील रक्कम चोरट्यांनी चोरून नेल्याची घटना घडली. ही घटना सीसीटीव्ही कॅमेरांमध्ये कैद झाली आहे. मंदिरातील दानपेटीकडे लक्ष वळवले आहे. खांदेश्वर ठाणे हद्दीतील खांदेश्वर महादेव मंदिरात दानपेटी चोरीची संपूर्ण घटना सीसीटीव्ही कॅमेरात कैद झाली आहे. यात चार अनोळखी व्यक्ती चोरी करताना दिसून येत आहेत.

घनश्याम पाटील यांची निवड

चिरनेर : चिरनेर येथील तिरंगा पतसंस्थेच्या व्हाईस चेअरमनपदी मोटेभोम येथील घनश्याम केशव पाटील यांची निवड करण्यात आली. त्यांच्या निवडीबद्दल सर्व स्तरातून त्यांच्यावर अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे. पतसंस्थेचे मावळते व्हाईस चेअरमन सुनील नारंगीकर यांच्या पदाचा कार्यकाळ संपल्यामुळे पाटील यांची या पदावर नियुक्ती करण्यात आली. यावेळी अलंकार परदेशी यांच्यासह पतसंस्थेचे संचालक व कार्यकर्ते तसेच कर्मचारी उपस्थित होते.

पनवेलमध्ये महिला बेपत्ता

पनवेल : साफ सफाईचे काम मिळाले असे सांगून एक महिला घरातून बाहेर निघून गेली असून ती अद्याप घरी न परतल्याने ती हरवल्याची तक्रार उरण पोलीस ठाण्यात तिच्या नातेवाईकांनी दाखल केली आहे. विद्या मनोज ठाकूर (वय ३०) असे या महिलेचे नाव असून तिचा रंग गोरा, चेहरा लांब गोल, उंची अंदाजे ५ फूट ८ इंच, अंगाने सडपातळ आहे. तिला मराठी व हिंदी बोलता येते. सदर महिलेबाबत कोणाला माहिती असल्यास पो. ना व्ही.एस.मुळे यांच्याशी संपर्क साधावा.

वाहनचालकांवर कारवाई

महाड : गणेशोत्सवाच्या पार्श्वभूमीवर अवैधरीत्या वाहन चालवण्या चालकांवर महाड शहर, तालुका, एमआयडीसी पोलिसांच्या वाहतूक शाखेचे कारवाई सुरु केली आहे. शहरातील छत्रपती शिवाजी महाराज चौकात कारवाई सुरु करण्यात आली आहे. यात दीपक जाधव, नारायण तिडके, चंद्रकांत धायगुडे, तानाजी रजपूत, सूरज शेडगे कर्मचाऱ्यांनी वाहनचालकांवर कारवाई केली.

हरीविजय ग्रंथ समाप्ती

शिहू : शिहू येथील श्री. बहिरेस्वर जोगेश्वरी मंदिरात हरीविजय ग्रंथाचे पारायण करण्यात आले होते. याची समाप्ती सोमवार दि. ११ सप्टेंबर रोजी भक्तीमय वातावरणात संपन्न झाली. या वेळी ग्रंथ वाचनासाठी व निरूपनासाठी जनार्दन पाटील, वैद्य मोकल, महादेव म्हात्रे, भास्कर म्हात्रे, वसंत मोकल, ज्ञानदेव म्हात्रे, के. के. कुथे, जानू कुथे, बाळाराम पाटील, दिनेश ठाकूर, रघुनाथ खाडे, भरत घासे, देविदास भुरे, हिराजी भुरे, खंडू कुथे, एकनाथ घासे, जोमा कोकटे, विजय पाटील, हरिचंद्र मोकल वकते लाभले होते.

अभिष्टुचिंतन ज्येष्ठ नागरिकांचे

२३ सप्टेंबर

१) श्री. अशोक मधुकर डोळस
कुरुळ, अलिबाग, २३-९-१९४६
२) श्रीम. प्रणिता प्रमोद गुख
चेंद्रे, अलिबाग, २३-९-१९५६

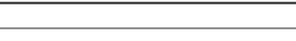
कृषीवलच्या वाचकांना आवाहन

अलिबाग येथील श्री कच्छी जैन भवन चॅरिटेबल ट्रस्टच्या वतीने अन्नदानासाठी एक अभिनव योजना आखली आहे. जिल्हा रुग्णालयात दाखल असलेल्या रुग्णांच्या एका नातेवाईकाला जेवणाची सोय करण्यात आली आहे. या योजनेत दररोज किमान ७०/८० लोक जेवत असतात. या जेवणाचा खर्च प्रति दिवस रु. ३००० असून ही देणगी देणाऱ्याचा फोटो कृषीवलमध्ये छापला जाईल. तरी जास्तीत जास्त लोकांनी अन्नदान सेवेचा लाभ घेऊन या सामाजिक उपक्रमात सहभागी व्हावे असे आवाहन कृषीवल करीत आहे.

संपर्क:-
८०५५३२५६७८ (बीपीन राठवा)
९२६०५५१५५ (अमित शहानंद)
- मुख्य संपादक, कृषीवल

आजचे अन्नदाते
प्रणिता प्रमोद गुख,
वाढटिवस, चेंद्रे, अलिबाग

उरण शहर टपरीधारकांच्या विळख्यात

बेशिस्त वाहनचालकांमुळे वाहतूक कोंडीचा प्रश्न

| उरण | वार्ताहर |

उरणसारख्या छोट्या शहरातील नागरिकांना वाहतूक कोंडीचा सामना नेहमीच करावा लागत आहे. याचा फटका शालेय विद्यार्थी व चाकरमान्यांना बसत असल्याने शहरातील बेशिस्त वाहनांवर कारवाई होणार का? असा सवाल उपस्थित केला जात आहे. तसेच नगरपालिकेने कारवाई केलेल्या टपरी पुन्हा टपरीधारकांना मिळाल्याने त्यांनी आपले बस्तान पुन्हा बसविले असल्याने शहराला टपरीधारकांचा विळखा पडला असल्याचे चित्र पहावयास मिळते.

उरण शहरातील बेशिस्त वाहन पाकिंगमुळे वाहतूक कोंडीत भर पडू लागली आहे. नगरपरिषदेने शहरात सम, बिसम तारखांचे व नो पाकिंगचे फलक बसविले आहेत. अशा फलकांनंतर

वाहनांवर कारवाई होणार का, असा सवालही नागरिकांकडून केला जात आहे. यापूर्वीही उरण नगरपरिषदेने अशा प्रकारचे फलक बसविले होते. मात्र, त्याची अनेक वर्षे अंमलबजावणी न झाल्याने कोंडीत भर पडली आहे. तर बहुतांशी टिकाणी नो पाकिंगच्या फलकांसाठी मोठ्या प्रमाणात वाहने पाकिंग करून ठेवली जात

आहेत. त्यामुळे पुन्हा एकदा येरे माझ्या मागल्या होणार की कारवाई होणार या संदर्भात उरणकरांकडून शंका व्यक्त केली जात आहे.

उरण नगरपरिषदेने वाहतूक कोंडी दूर करण्यासाठी यंत्रणा राबवावी, कोंडीला नो पाकिंगच्या फलकांसाठी सुटका आणि त्यानंतर नागरिकांचे सहकार्य

मागवे, असेही अनेक नागरिकांचे मत आहे. नगरपालिकेच्या वतीने अतिक्रमण विभागातर्फे टपरीधारकांवर कारवाई करून त्या जात करण्यात आल्या होत्या. परंतु आर्थिक साठेलोटातून त्या पुन्हा टपरी धारकांना दिल्याचा आरोप नागरिकांनी केला आहे. त्यामुळे पुन्हा टपरीधारकांनी टपरी होती त्याच टिकाणी बसविल्या आहेत. यावरून उरणमध्ये टपरीराज दिसत आहे. यातील काही टपरी या राजकीय पदाधिकारी, माजी नगरसेवक व नगरपालिका कर्मचारी यांच्या असल्याचे समजते. तसेच वाहतूक पोलीस व त्यांच्या मदतीसाठी जे कर्मचारी वर्ग असले तरी भर रस्त्यात वहाने उभी करीत असल्याचे चित्र पहावयास मिळत आहे. त्यामुळे उरणकरांची वाहतूक कोंडीतून सुटका होणे कठीण असल्याचे बोलले जात आहे.

जागृत तरुणांमुळे वाचले गुरांचे जीव

| उरण | वार्ताहर |

केळवणे व पूर्व विभाग परिसरात बैल, म्हैस, गाय चोरणाऱ्यांची टोळी सक्रिय आहे. कित्येक जनावरे चोरट्यांनी चोरली असल्याची चर्चा भागात होत आहे. पोलीस यंत्रणेने याचा बंदोबस्त करण्याची मागणी होत आहे. केळवणे येथील गोपेश कोळी हा तरुण गुरूवारी पहाटे दोन अडीचच्या सुमारास गावा बाहेरील आपल्या घरातून गावात

जात असताना चार-पाच अनोळखी इसम गावाबाहेरील बसलेल्या गुरातून टेम्पोमध्ये बैल भरत होते, त्याने याबाबत विचारणा केली असता त्याला धाक दाखवून घडवून लावले. त्यावेळी त्याने पळत गावात जाऊन जागरण करणाऱ्या तरुणांना ही गोष्ट सांगितली पंधरा वीस जणांची तरुण मंडळी धावत घटनास्थळी गेली असता ते भामटे पळून गेले. गावातल्या या तरुण होतकरी मंडळींमुळे अनेक गुरांचे प्राण वाचले.

चंद्रगाव बौद्धवादीत स्मशानभूमीची मागणी

| पाली/बेणसे | वार्ताहर |

सुधागड तालुक्यातील चंद्रगाव बौद्धवादी येथील स्मशानभूमीवर पत्र्याची शेड नसल्याने मृतदेहावर अंत्यसंस्कार करताना प्रचंड गैरसोय होते. त्यामुळे येथे स्मशानभूमी बांधून देण्याची मागणी वंचित बहुजन आघाडी व ग्रामस्थानी केली आहे. या मागणीचे निवेदन सुधागड पाली गटविकास अधिकाऱ्यांना देण्यात आले आहे. येत्या १५ दिवसांत स्मशानभूमीवर शेड

बांधली नाही तर आमरण उपोषणाचा इशारा देखील दिला आहे. सदर स्मशानभूमीवर पत्र्याची शेड नसल्याने पावसाळ्यात मृतदेहावर

त्यामुळे मृतदेहाची प्रचंड विटंबना झाली होती. यामुळे येथील ग्रामस्थ संतप्त आहेत. त्यामुळे लवकरात लवकर या टिकाणी स्मशानभूमी बांधून देण्यात यावी अशी मागणी करण्यात आली आहे. अन्यथा उपोषणाचा इशारा दिला आहे. गटविकास अधिकाऱ्यांना निवेदन देतेवेळी अमित गायकवाड, राहुल गायकवाड, आनंद जाधव व वंचित बहुजन आघाडीचे पदाधिकारी आणि ग्रामस्थ मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

निलेश नाक्ती यांना पुरस्कार

| दिघी | वार्ताहर |

समाज कार्यात उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या निलेश नाक्ती यांना आविष्कार फाऊंडेशनकडून 'समाज गौरव' या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले. आविष्कार फाऊंडेशन ही संस्था सामाजिक, शैक्षणिक, कला, क्रीडा, वैद्यकीय तसेच सांस्कृतिक क्षेत्रात कार्यरत आहे. या सेवा क्षेत्रात विशेष

योगदान देणाऱ्या शिक्षक व समाजसेवक यांचा संस्थेकडून सन्मान करण्यात आला आहे. एकता दिव्यांन कल्याणकारी संस्था श्रीवर्धन अध्यक्ष म्हणून कार्य करताना नाक्ती यांनी संघटनेच्या माध्यमातून अनेक सामाजिक कार्यात महत्त्वपूर्ण योगदान दिले आहे. त्यामुळे त्यांना यावेळी सन्मानित करण्यात आले.

टास्कच्या नावाखाली फसवणूक

| पनवेल | वार्ताहर |

वेगवेगळे टास्क देऊन ते करण्यास भाग पाडून २० लाख ६१ हजार रुपयांची फसवणूक केल्या प्रकरणी खारघर पोलीस ठाण्यात दिर्यालाल, किंजल पांचाळ, बिष्ट सिंग यांच्या विरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. खारघर, सेक्टर ३५ जी येथे राहणारे अभिनव संतोष कुमार दुवे यांना पारट टास्क जॉब अपवर्गिनीबाबत फोन आला होता. यावेळी ऑनलाईन बिजनेस गेम याला प्रमोट करण्याचे काम करत असल्याचे सांगण्यात आले. व त्याचे पैसे मिळतात असे दुवे यांना सांगितले.

त्यानंतर त्यांना टेलिग्राम एप्लीकेशन डाउनलोड केले. यावेळी वैयक्तिक माहिती भरली व १६ रुपये खाल्यात जमा झाले. त्यानंतर टेलिग्राम वर नवीन ग्रुप जॉईन करण्यास सांगून टास्क खेळण्यास सांगितले. प्रत्येक टास्कला पैसे मिळतील असे सांगण्यात आले. त्यानंतर त्यांना एक हजार रुपये ऑनलाईन पाठवण्यात सांगितले. ते पाठवल्यानंतर त्यांनी टास्क कोड दिला यावेळी त्यांना तेराशे रुपये पेमेंट पाठवण्यात आले. जास्त टास्क केल्यास जास्त नफा होईल असे सांगण्यात आले. त्यांना ६७ हजार रकमेचा टास्क आला. ती रक्कम त्यांनी भरली. त्यानंतर एक लाख ६८ हजार रुपये चा टास्क

आला. चौथा टास्क त्यांना तीन लाख ८३ हजार रुपयांचा आला. असे करता करता त्यांनी एकूण आठ टास्क साठी २० लाख ६१ हजार रुपये भरले. त्यानंतर तुमुचा क्रेडिट स्कोर कमी असून कोड सुधारण्यासाठी दहा लाख रुपये रक्कम भरावी लागेल असे सांगण्यात आले. यादरम्यान आपली फसवणूक झाल्याचे लक्षात येताच त्यांनी याबाबतची तक्रार दाखल केली. अधिक नफा ऑनलाईन पद्धतीने देण्याचा बहाणा करीत लूट करणाऱ्यांची टोळी सक्रिय झाली आहे. त्यामुळे रकमेच्या सुरक्षेबाबत प्रश्न उपस्थित होतो.

गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार

| खरोशी | वार्ताहर |

आम्ही खरोशीकर सामाजिक संघटनेच्या वतीने खरोशी गावातील पहिली ते दहावीतील गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार करण्यात आला. गावपंच व सेवान्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्तेअनंत पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित करण्यात आलेल्या कार्यक्रमासाठी संघटनेचे अध्यक्ष गणपत घरत उपाध्यक्ष मधूकर पाटील उपसंपर्क नितेश सिताराम घरत माजी सरपंच पूजा घरत रत्नाकर पाटील जनार्दन पाटील शिवशाहीर वैभव घरत सेक्रेटरी

बबन घरत खजिनदार कैलास ठाकूर घनाजी घरत राजेंद्र म्हात्रे नामदेव म्हात्रे गोपीनाथ पाटील जे.एच.पाटील यांच्यासह गाव पंच ग्राम पंचायत सदस्य ग्रामस्थ प्राथमिक व माध्यमिक शाळा व्यवस्थापन समिती पदाधिकारी उपस्थित होते. सुसंचलन बबन घरत तर आभार मधूकर पाटील यांनी केले. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी गणपत पाटील सोपान पाटील महेश पाटील किशोर घरत लहू घरत कृष्णा भोंडकर आदीसह संघटनेच्या सभासदांनी मेहनत घेतली.

हिरवळ महाविद्यालयात ओझोन दिवस

माणगाव | वार्ताहर |
जागतिक ओझोन दिवसाचे औचित्य साधून हिरवळ एज्युकेशन ट्रस्ट कॉलेज ऑफ कॉम्प्युटर सायन्स अण्ड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी, महाड महाविद्यालयात हवामान बदलाचे प्रमाण

कमी करून ओझोन थराचे संवर्धन करणे या विषयावर पोस्टर बनविण्याच्या स्पर्धेचे आयोजन दि. १६ सप्टेंबर रोजी करण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी कुर्तौमुळे पर्यावरणात होणाऱ्या बदलांविषयी व त्यांच्या परिणामांविषयी जनजागृती करण्यासाठी,

तसेच विद्यार्थ्यांना पर्यावरण संवर्धनाविषयी विचार करण्यास प्रेरित करण्याच्या हेतूने या या स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाच्या विविध विभागातील विद्यार्थ्यांनी उत्साहाने सहभाग नोंदवून अतिशय सुंदर प्रकारे पोस्टर बनवून उत्कृष्ट प्रतिसाद दिला.

ओझोनचे प्रमाण दिवसेंदिवस कमी होत असल्याने उष्णता वाढत आहे. त्याचा परिणाम निसर्गाबरोबरच मानवी आरोग्यावरही होण्याची भीती निर्माण झाली आहे. ओझोनचे महत्व आजच्या पिढीपर्यंत पोहोचविण्याबरोबरच पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी नाविन्य उपक्रम टिकटिकाणी सुरु केले जात आहेत. त्याच पार्श्वभूमीवर महाड येथील विद्यालयात ओझोन दिवस उत्साहात साजरा करण्यात आला.

आकाशवाणी केंद्रावर झळकली दिशा कोळी

उरण तालुक्यातील कोप्रोली गावाम धील दिशा संतोष कोळी गुरूवार २१ रोजी प्रसारित झालेल्या शाळे बाहेरची शाळा या आकाशवाणी केंद्रावर झळकली. समग्र शिक्षा, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई आणि प्रथम एज्युकेशन फाऊंडेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने निपुण महाराष्ट्र हे अभियान प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी मूलभूत भाषिक आणि गणितीय कौशल्य प्राप्त करण्यासाठी मातापालक गटाच्या सहभागाने

आकाशवाणी केंद्रावर झळकली दिशा कोळी

राज्यभर राबविले जात आहे. यासोबतच आंगणवाडी ते प्राथमिक इयत्तासाठी शाळेबाहेरची शाळा कार्यक्रम देखील प्रत्येक आठवड्यात मंगळवार, गुरूवार आणि शनिवार रोजी प्रसारण केले जात आहे. दिशा हिला तिच्या पुढील वाटचाली साठी तिच्या कोप्रोली गावातील तसेच कोळीवाड्यातील ग्रामस्थांनी शुभेच्छा दिल्या.

तांबडी ग्रामस्थांचा शिंदे गटात प्रवेश

तांबडी | वार्ताहर |
तांबडी ग्रामस्थांनी शिवसेना शिंदे गट दक्षिण रायगड जिल्हाप्रमुख प्रमोद घोसाळकर यांच्या उपस्थितीत शिंदे गटात जाहीर प्रवेश केला. तांबडी गावातील प्रामुख्य गेलेली कित्येक वर्षे राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाशी एकनिष्ठ होते. मात्र, गावाचा अपेक्षित विकास न झाल्याने ग्रामस्थांनी अखेर शिवसेना शिंदेगटात प्रवेश

करण्याचा निर्णय घेतला. यावेळी जिल्हा प्रमुख प्रमोद घोसाळकर, विपुल उभारे, नीलिमा घोसाळकर यांनी तांबडी ग्रामस्थांचे पक्षात स्वागत केले. तसेच प्रमोद घोसाळकर यांच्या हस्ते तांबडी येथील सामाजिक सभागृह, रस्ता तसेच वानस्ते येथील बसथांब्याचे उद्घाटन करण्यात आले.

अलिबागमध्ये हातमाग कापडाचे प्रदर्शन

| अलिबाग | वार्ताहर |

भाऊराय हंडलूम सोलापूर यांचे हातमाग कापड प्रसिद्धि व विक्री कार्यक्रमा अंतर्गत हातमाग कापड प्रदर्शन व विक्रीचे आयोजन ९ ते २८ सप्टेंबरपर्यंत सार्वजनिक वाचनालय डॉंगे हॉल जिल्हा परिषद जवळ मुख्य पोस्ट ऑफिस समोर अलिबाग या टिकाणी सकाळी १० ते सायंकाळी ९ वाजेपर्यंत प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात आले आहे. या प्रदर्शनास अलिबागरांनी संस्थेचे भेट देऊन विणकर कामगारांची कलेला उस्मूर्त प्रतिसाद देऊन जास्तीत जास्त खरेदी करून प्रतिसाद द्यावा असे आवाहन आयोजकांनी केले आहे. हातमाग व यंत्रमागवर काटंन्साडी, इरकलसाडी, मधुराईसाडी, खादीसाडी, धारवाडसाडी,

मधुराई सिल्कसाडी, सेमी पैठणी, खादी सिल्कसाडी, फ्रिटेड ड्रेस, वर्क ड्रेस म टेरियल, पटोला ड्रेस, काटंन् परकर, टॉप पिस, सोलापूर चादर, बेडशीट, नॅपकिन, सतरंजी, पंचा, टॉवेल, वुलनचादर,

दिवाणसेट, फ्रिटेड बेडशीट, पिलो कव्हर, लुंगी, व शर्ट, कुर्ता, विक्रीसाठी ठेवण्यात आले आहेत. सुती व खादी कापडाच्या विक्रीवर २० टक्के सुट ठेवण्यात आली आहे असे आयोजकांनी सांगितले आहे.

जाहीर नोटीस			
सर्व लोकांस या जाहीर नोटीसीद्वारे कळविण्यात येते की, खालील नमूद केलेल्या जमीन मिळकतीचे मालक श्री. जनार्दन मुकुंद भगत वगैरे ५ रा. पाल्हे, पो. नागाव, ता. अलिबाग, जि. रायगड यांच्याकडून माझे अशिलोनी कायम खरेदी करण्याचे ठरविले आहे.			
जमीन मिळकतीचे वर्णन			
माझे	भूभाषण क्र. व उपविभाग	क्षेत्र (हे.आर.)	आकार (रू.पै.)
पाल्हे ता. अलिबाग जि. रायगड	६६ हिस्सा २/१	२-४२-१० पो.ख. ०-१६-६० एकूण क्षेत्र २-५८-७०	२५.३०
वर नमूद जमीन मिळकतीपैकी क्षेत्र १-१३-७० हे.आर. जमीन मिळकतीपैकी श्री. जनार्दन मुकुंद भगत यांच्या हिश्याचे क्षेत्र ०-१६-०० हे.आर. जमीन मिळकत.			
वर नमूद जमीन मिळकतही या नोटीसीचा विषय आहे.			
तरी बरोल जमीन मिळकतीबाबत कुणाचेही तावा, बयणा पावती, साठेकार, गहाण, बोजा, भाडेपट्टा, बहिवाटीचा हक्क, लिज अथवा इतर कायदेशीर हक्क हितसंबंध असल्यास ही नोटीस प्रसिद्ध झाल्यापासून पंधरा दिवसांचे आत खाली सही करणार यांचेकडे आपल्या हरकती पुराव्यासह लेखी स्वरूपात दाखल कराव्यात, सदर मुदतीत हरकती न आल्यास वरील मिळकत निर्वध व बोजोविरहीत आहे असे समजून इतर कोणाचाही कायदेशीर हक्क हितसंबंध नाहीत व असल्यास त्यांनी ते जाणीवपूर्वक आमच्या अशिलांच्या हक्कात सोडून दिलेले आहेत, असे समजून व कायदेशीर बाबींची पूर्तता करून माझे अशिल खरेदीचा व्यवहार पूर्ण करतील. मुदतीनंतर उपस्थित केलेली कोणतीही हरकत, तक्रार माझे अशिलांवर बंधनकारक राहणार नाही याची याददारे नोंद घ्यावी.			
अलिबाग सही/-			
दिनांक : २२/०९/२०२३			
अॅड. वैभव वसंत पाटील			
रा. नवेदर बेली, ता. अलिबाग			
जि. रायगड, फोन नं. ९८५०२६९००८			

माथेरानमधून प्लॅस्टिक होणार हद्दपार

। कर्जत । वार्ताहर ।

शासनाच्या पर्यावरण विभागाने महाबळेश्वर, पाचगणी, लोणावळा या पर्यटन स्थळांवर प्लॅस्टिक बंदचा निर्णय घेतला असून त्याच धर्तीवर माथेरानमध्ये देखील प्लॅस्टिक हद्दपार होणार आहे, या बाबत जिल्हाधिकारी डॉ. योगेश म्हसे यांनी हा निर्णय जाहीर केला.

या निर्णयाची कडक अंमलबजावणी करण्यासाठी दि. २१ सप्टेंबर रोजी माथेरानचे मुख्यधिकारी वैभव गारवे यांच्या अध्यक्षतेखाली माथेरान नगरपालिकेच्या बाळासाहेब ठाकरे

सभागृहात बैठकीचे आयोजन करण्यात आले होते.

यावेळी माथेरान पोलीस ठाण्याचे शेखर लव्हे, वनपरिक्षेत्र अधिकारी उमेश जंगम, उपविभागीय अधिकारी प्रदूषण नियंत्रण मंडळ राज कामत, नेरळ मंडळ अधिकारी तुषार जांबरे, व्यापारी फेडरेशनचे अध्यक्ष राजेश चौधरी तसेच टेकेदार नासीर शारवान, शफीक नजे, अंकुश ईचके, अभिमन्यु येलवंडे, प्रविण सुर्वे, नरेंद्र सावंत, अन्सार महापुळे, सदानंद इंगळे, ज्ञानेश्वर सदागरी यांच्यासह नगरपालिकेचे कर्मचारी उपस्थित होते.

■ चेंद्रे-पाटीलवाडी येथे गौराई मातेचे सुवासिनींनी पूजन केले.

(छाया : श्रेया फोटो)

माहेरवाशिणीचा हिरमोड

। पेण । वार्ताहर ।

पेण तालुक्यात सर्वत्र गौरीच्या पूजनाने वातावरण मंगलमय झाले आहे. नवीन सासुरवाशीणीला ओवसा देण्यासाठी सूप खरेदीसाठीदेखील स्त्रियांनी गर्दी केली होती.

सकाळपासूनच गौरीला सजविणे ते गौरीच्या नैवेद्यासाठीच्या खाद्यपदार्थांची तयारी करण्यापर्यंत तसेच गौरीपूजनासाठी स्त्रियांची लगबग सुरू होती. दुपारी बाराच्या सुमारास

सर्वत्र गौरीची आरती होऊन नैवेद्य दाखविला गेला. त्यानंतर माहेरवाशिणीचा हा दिवस हक्काचा असल्याने त्या निमित्ताने या दिवशी विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते. गौरी-गणपतीच्या विविध गाण्यांवर फेर धरून या महिला नृत्य करून गौराईचे जागरण करतात. मात्र पावसामुळे दरवर्षीच्या असणाऱ्या नित्यक्रमांमध्ये वारंवार खंड पडत होता.

■ मुरुड राजपुरी येथील नवविवाहीत वधु गौरीमातेसमोर माहेरचा ओवसा पूजताना

(छाया : सुधीर नाडरे)

■ घरोघरी गौराईचे आगमन झाल्यावर महिलांनी मनोभावे पूजा केली.

(छाया : राजेश डांगळे)

जांब्रूक गावचा एकोपा

। रसायनी । वार्ताहर ।

कोयना धरणाच्या पाणलोट क्षेत्रात असलेल्या गावांचे पुनर्वसन झाल्यावर देखील गौरी गणपतीची परंपरा कायम आहे. त्यामुळे गावचा एकोपा टिकून राहिला आहे. धरणाच्या निर्मितीमुळे आपले घरदार सोडून जांब्रूक व वावढळ या ठिकाणी वसले आहे. धरणाच्या निर्मितीमुळे तेथील अनेक

गावांचे पुनर्वसन ठाणे, रायगड,पालघर, सातारा, रत्नागिरी, सोलापूर या ठिकाणी झाले. राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक चार वरती या गावचे जे आर कदम यांनी वसाहतीची निर्मिती केली आहे.

सातारा जिल्ह्यातील जांब्रूक या ठिकाणी असतानाच शेकडो वर्षांपासून सुरू असलेली परंपरा आजही कायम आहे. गौरी पूजनाच्या दिवशी ग्रामस्थ

मंदिरातून देवीचे दास्तान घेऊन त्यातील एक देवी जानाई ही मानकरी अंतंतराव कदम यांच्या घरी तर दुसरे ग्राम देवत आई इंजाई कदम यांच्या घरी आणायचे ती आजही वावढळ या ठिकाणी ही परंपरा सुरू आहे.

■ पारंपरिक पद्धती गौराईच्या शृंगाराचा साज

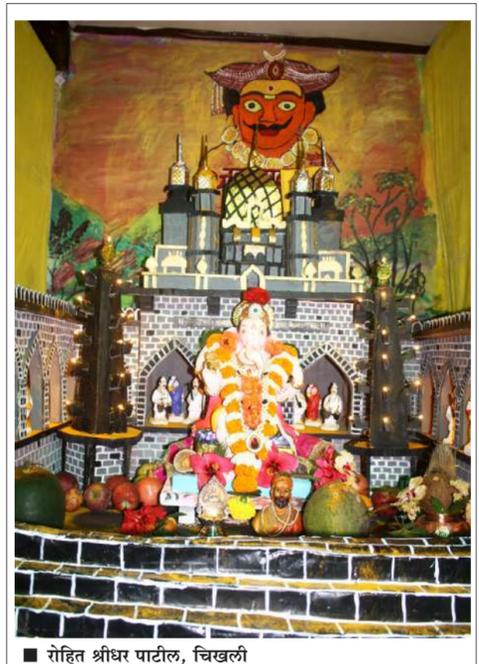

■ पारंपरिक गौराईचा ओवसा

■ सतिश रामदास म्हात्रे, मु.सांबरी-आवेटी.

(छायाचित्र : विजय चवकर)

■ रोहित श्रीधर पाटील, चिखली

(छायाचित्र : विजय चवकर)

■ पद्माकर (बारक्या दादा) दत्तात्रेय पाटील, तळाशेत (छायाचित्र : सुरेश खडपे)

■ मोहन कृष्णा धुमाल गुरुजी, चिखली (छायाचित्र : विजय चवकर)

■ दिपक गुंजीलाल पाटील, मेढेखार (छायाचित्र : विजय चवकर)

■ सौ.श्री.संदीप कृष्णा राउत (छायाचित्र : सुरेश खडपे)

■ सौ.आरती प्रफुल्ल पाटील, मु.वेश्वी. (छायाचित्र : सुरेश खडपे)

■ यादव गुरुजी व प्रशांत पाटील (छायाचित्र : विजय चवकर)

■ श्रावणी संजय वर्तक, नागाव कवळे पारोडा. (छायाचित्र : सुरेश खडपे)

■ श्री व सौ.दिपीका संजय पोईलकर, मु.सहाण (छायाचित्र : सुरेश खडपे)

■ वसंत दामोदर सिंगासने (छायाचित्र : विजय चवकर)

बाप्पाकडून काय शिकाल?

दोस्तानो, गणपती बाप्पाचं आगमन

झाल्यावर कसं वाटतंय? घरातमध्ये एकदम प्रसन्न वातावरण असेल ना? गणरायाची किमयाच आहे तशी. दहा दिवसांसाठी येतो पण किती चैतन्य, उर्मी आणि धैर्य देऊन जातो! अशा या बाप्पाला निरोप देताना होणाऱ्या दुःखाला पळवून लावण्यासाठी आपण विसर्जन मिरवणूकीचा सहारा घेऊ शकतो. लाडक्या गणपती बाप्पावर आपला एवढा जीव असतो की त्याला निरोप देतानाही वाजत गाजत देतो. गणराया विसर्जित होण्याआधीच आपण पुढच्या वर्षी लवकर येण्यासाठी लाडिक हट्ट धरतो. बाप्पाच्या विरहाचं दुःख विसर्जन सोहळ्याच्या मदतीने

विसरायचा प्रयत्न करतो. पण बाप्पाच्या विसर्जनांतर लगेचच आपण त्याची शिकवणसुद्धा विसरतो, असं जाणवलं आहे का? बाप्पाच्या आगमनामुळे आणि विसर्जनामुळे आपण अनेक गोष्टी शिकतो. गणपतीच्या आगमनासाठी साफसफाई आणि सजावट करतो.

उत्साहाने मखर तयार करतो. त्यावरून कोणाचही स्वागत उत्साहाने करावं हे शिकतो. मखरामध्ये बाप्पा विराजमान झाल्यावर पाच किंवा दहा दिवस आपण आदरातिथ्य करतो. त्यातून आलेल्या पाहण्याचं आदरातिथ्य करायला शिकतो. बाप्पासाठी अनेकविध नैवेद्य करतो त्यातून विविध पाककृतीबद्दल माहिती कळते. पाच किंवा दहा दिवस गणरायाची आराधना करण्यातून सातत्य शिकतो. बाप्पाच्या विसर्जनाची वेळ येते तेव्हा निरोपामध्येही समाधान मानायला शिकतो. छोट्या दोस्तानो, आपण अशी अनेक स्वभावकौशल्यं गणेशोत्सवाच्या काळात शिकत असतो. या कौशल्यांचा आपण उर्वरित वर्षभरसुद्धा अवलंब करायला हवा हेसुद्धा बाप्पाकडून शिकायला हवं.

दोस्तानो, सूर्याच्या प्रकाशामुळे किंवा उष्णतेमुळे बर्फ वितळत नाही. बर्फ वितळण्यासाठी निसर्गातील वेगळीच गोष्ट कारणीभूत ठरते. असं का बरं होत असावं? हा निसर्गाचा चमत्कार म्हणायचा की त्यामागे विज्ञान आहे? जाणून घेऊ या.

सूर्यप्रकाश परावर्तित करण्याची क्षमता निसर्गातल्या काही गोष्टींमध्ये असते. त्यापैकी एक म्हणजे बर्फ. नव्याने पडलेला बर्फ ९० टक्के प्रकाश परावर्तित करतो. त्यामुळेच सूर्याच्या उष्णतेमुळे बर्फ वितळत नाही. आकाश निरभ्र असताना, स्वच्छ सूर्यप्रकाश असताना बर्फ

नॉलेज अपडेट

वितळत नाही तर समुद्रावरून वाहणाऱ्या उष्ण वाऱ्यांमुळे मात्र बर्फ वितळतो. या हिमकणांचं रूपांतर बर्फात होतं तेव्हा मात्र वेगळी

सूर्यप्रकाशामुळे का वितळत नाही बर्फ?

परिस्थिती निर्माण होते.

यावेळी बर्फ दोन तृतीयांश सूर्यप्रकाश शोषून घेतो. पण पारदर्शक असल्याने शोषून घेण्याची प्रक्रिया सुरु होण्यासाठी थोडा जास्त वेळ लागतो.

शोषला जाण्याआधी प्रकाश बर्फाच्या जाड थरातून आत प्रवेश करतो तेव्हा वितळण्याच्या बिंदूपर्यंत बर्फाचं तापमान वाढू शकत नाही. बर्फाळ प्रदेशात बर्फ खूप थंड

असताना उन्हाळा संपून जातो. या काळात बर्फ वितळत नाही. अंटार्क्टिका खंडात हेच घडत आहे. हिमयुगाच्या कालखंडात उत्तर युरोपातही हेच घडलं असावं, असा शास्त्रज्ञांचा अंदाज आहे.

समजा काही कारणांमुळे बर्फ अपारदर्शक झाला तर मात्र सूर्यप्रकाश बर्फाच्या पातळ थरातच शोषला जाईल आणि बर्फाचं तापमान वाढून तो वितळू लागेल. अशा परिस्थितीत हिमनग अवघ्या काही वर्षात वितळून जातील आणि समुद्राची पातळी झपाट्याने वाढेल. सहाजिकच अध्यापिका जास्त जग पाण्याखाली जाईल.

दास्तानो, बनवा पेपर प्लेटचा विदूषक

एखाद्या पार्टीसाठी विदूषकाचा चेहरा बनवायचा असेल तर साधी पेपर प्लेट तुमच्या मदतीला येऊ शकते. पेपर प्लेटच्या मदतीने विदूषकाचा चेहरा कसा बनवायचा ते पाहू या...

साहित्य : पेपर प्लेट, गुगली आईज, रंगीबेरंगी पॉम पॉम, लाल रंगाचा पाईप क्लीनर किंवा वायर, गम, कात्री इत्यादी.

कृती: पेपर प्लेट आणि पॉम पॉम घ्या. प्लेटच्या वरच्या भागावर पॉम पॉम चिकटवून घ्या. डोळ्यांच्या जागी गुगली आईज चिकटवा. लाल किंवा केशरी रंगाचं पॉम पॉम नाकाच्या जागी चिकटवा. लाल पाईप क्लीनर किंवा वायरचा वापर करून आपल्याला विदूषकाचं तोंड साकारायचं आहे. कल्पनाशक्ती लढवून विदूषकाचं तोंड जास्त आकर्षक करता येईल. काळ्या दोऱ्याचा वापर करून वेण्यांसारखे केशही चिकटवता येतील.

कागदी टोपी बनवून ती पेपर प्लेटच्या वरच्या भागाला चिकटवता येईल. मग काय दोस्तानो, मित्रमंडळींना जमवा आणि पॉम पॉम, पेपर प्लेटसारख्या वस्तू घेऊन मस्त मस्त कलाकृती साकारा.

करून तर पहा!

खेळा हे मोबाइल गेम्स...

तुम्हाला मोबाईलवर गेम्स खेळायला आवडत असेल. पण वेळ जाणारे गेम खेळण्यापेक्षा माहितीपर आणि मनोरंजन करणारे खेळ खेळू शकता.

* सुडोकू : हा गेम गणिती क्रियांवर आधारित आहे. तुमची गणना करण्याची क्षमता यामध्ये पारखता येते. हा गेम खूप रंजक आहे.

* शब्दकोडे : शब्दकोडांच्या गेममध्येही अनेक पर्याय उपलब्ध आहेत. यामध्ये वेगवेगळ्या भाषांमधली कोडीसुद्धा आहेत. मराठी, इंग्रजीपासून फ्रेंच, जर्मनपर्यंत अनेक भाषांमध्ये ही कोडी उपलब्ध असतात. शब्दकोडांच्या शी निगडोत गेम खेळण्यामुळे वेळेची चांगला जातो आणि भाषेचा सरावही होतो.

* वेळेची मर्यादा असणारे खेळ : अनेक गेम्समध्ये विशिष्ट वेळेनंतर तुमच्या मूळजु संपतात. काही ठराविक वेळेनंतर परत मूळजु उपलब्ध होतात. मधला वेळ गेम खेळता येत नाही. अशा गेममध्ये प्रचंड विविधता आहे. अतिशय मनोरंजक आणि मन हलकं करणारे हे गेम्स आपोआपच तुमच्या खेळण्याच्या वेळेवर नियंत्रण ठेवतात.

* विमानाचे गेम्स : हवाईदलाच्या विमानाचे एखादे मॉडेल या गेममध्ये असते. यात विमान उडवणे आणि उतरवणे यासोबतच इतरही अनेक रंजक खेळ असतात. यामुळे तुमचा चतुरस्त्र विकास होतो.

नकाशा तयार करतांना...

पहायला मिळतो. आजच्या डिजिटल युगात कार्टोग्राफी करणं सोपं झालं आहे. जुन्या काळात नकाशा तयार करण्यासाठी जागोजागी हिंडावं लागत असे. सर्वेक्षण करावं लागत असे. यानंतर हाताने मानचित्र साकारावं लागत असे. पण आता सॅटेलाइट्स म्हणजे उपग्रहांच्या मदतीने नकाशा तयार केले जातात. गुगल मॅप हे याचं उत्तम उदाहरण आहे. आता व्हॉट्स

कोण होणार?

अभ्यासक्रम उपलब्ध आहेत. या विषयात मास्टर्स पदवी मिळवता येते. बारावीनंतर डिप्लोमा करून या क्षेत्रात येता येईल.

अॅपनेही लोकेशन पाठवण्याची सोय उपलब्ध करून दिली आहे.

उपयोग
विविध ठिकाणी नकाशाचा उपयोग होतो. सरकारी कार्यालयं, देशाच्या संरक्षणाशी संबंधित विभाग, हवामान विभाग, नेव्हिगेशन, नव्या शहरांची उभारणी, रस्तेबांधणी, मेट्रो रेल्वेचं काम आदी ठिकाणी नकाशाचा वापर केला जातो.

संधी
तंत्रज्ञानाचा वापर वाढल्याने कुशल तंत्रज्ञांची गरज भासू लागली आहे. म्हणूनच कार्टोग्राफीची मागणी वाढली आहे.

शिक्षण
कार्टोग्राफीशी संबंधित पदवी अभ्यासक्रम उपलब्ध आहेत. या विषयात मास्टर्स पदवी मिळवता येते. बारावीनंतर डिप्लोमा करून या क्षेत्रात येता येईल.

चित्रे रंगवा स्पर्धा

चित्रे पाठविण्याचा पत्ता - कृषीवल कार्यालय, वेरवी - अलिबाग.

असे आहेत कॉलिंग हेडफोन

हेडफोन्सचा वाढता वापर आणि महत्त्व लक्षात घेऊन न्युयॉर्कमधल्या 'इंस्पॅरो इंक' कंपनीने कॉलिंग हेडफोन्सची निर्मिती केली आहे. 'विंची २.०' असं या हेडफोन्सचं नाव असून फोन आणि मेसेज करणं तसंच महत्त्वाची नोटिफिकेशन्स जाणून घेण्याच्या दृष्टीने ते उपयुक्त ठरू शकतात. या हेडफोन्समध्ये सीमकार्ड घालण्याची सोय आहे. त्यात मोबाईल नंबर सेव्ह करता येतो. 'हाय विंची' असं म्हणून ज्याला फोन करायचं आहे त्याचं नाव घेतल्यावर फोन लागतो. बोलल्यावर मेसेज टाईप होतो. या हेडफोन्समध्ये आणखीही वेगवेगळे फीचर्स आहेत. या फीचर्सबद्दल जाणून घेऊ या.

* व्हॉईस कंट्रोल

व्हॉईस कंट्रोलच्या मदतीने या हेडफोन्सचा अगदी सहजपणे वापर करता येतो. हात कानाजवळ नेऊन हलवला की हेडफोन ऑन/ऑफ होतो.

* **विलयन व्हॉईस रेकॉग्निशन**
या हेडफोन्समध्ये विशिष्ट प्रकारचा माईक बसवण्यात आला आहे. त्यामुळे गजबजाटातही युजरचा आवाज समोरच्या व्यक्तीपर्यंत पोहचू शकतो.

* **आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स**
हेडफोन बनवण्यासाठी आर्टिफिशियल इंटेलिजन्सचा वापर करण्यात आला आहे.

* **सेंसर्स**
हेडफोन्समध्ये एकूण १० सेंसर्स आहेत. या सेंसर्सच्या मदतीने तुम्ही फिटनेस तसंच आरोग्याशी संबंधित डाटा तपासू शकता.

स्मार्ट टेक

दोस्त हे मस्त

कोकनट क्रॅबविषयी...

दोस्तानो, खेकड्यांच्या वेगवेगळ्या प्रजाती आहेत. त्यापैकी एक म्हणजे कोकनट क्रॅब. हा खेकडा पॅसिफिक बेटांवर आढळतो. त्याचं दिसणं आणि खाणं-पिणं यावरून त्याला कोकनट क्रॅब म्हटलं जातं. कोकनट क्रॅबची त्वचा राखाडी आणि हिरव्या रंगाची असते. खोबरं खाण्यासाठी तो नारळाच्या झाडावर चढतो. हे खेकडे दिवसा झोपतात आणि रात्री जागतात.

खादाडी

यमी चॉकलेट केक

दोस्तानो, केक म्हटलं की तोंडाला पाणी सुटतं ना! आता हा केक घरीच करायचा असेल तर? सोप्या पद्धतीने तुम्ही चॉकलेट केक बनवू शकता. पाहू या, कसा? चॉकलेट केक बनवण्यासाठी तुम्हाला एक वाटी मैदा, पाऊण वाटी कोको पावडर, एक वाटी पीठी साखर, पाऊण वाटी बटर, अर्धी वाटी दूध आणि दोन अंडी लागतील. प्रथम अंडी फेटून घ्या. मैदा आणि कोको पावडर चाळून घ्या. तुमच्याकडे ओव्हन असेल तर १८० अंश सेल्सियसला प्री हीट करून घ्या. के कचा ट्रे घ्या. तळाला थोडं बटर लावा. त्यावर मैदा भुरभुरा. आता जमवलेलं सगळं साहित्य एका खोलगट भांड्यात घाला आणि ब्लेंडरने चांगलं घुसवून घ्या. हे मिश्रण केकच्या भांड्यात ओता. ३५ ते ४० मिनिटांपर्यंत बेक करा. चविष्ट चॉकलेट केक तयार झाला.

ज्ञान

काय सांगतं अक्षर?

हस्ताक्षरावरून बरंच काही कळतं. अक्षरावरून आपले गुण आणि अवगुण कळतात. शिवाय यावरून आपली पात्रता आणि एखाद्या गोष्टीचं आकलन करताना योग्याच्या अडचणीबाबतही माहिती मिळते. लिहिताना चांगलं अक्षर काढा असं आई-बाबा सांगत असतात कारण अक्षराचा संबंध अनेक गोष्टींशी जोडला जातो. त्यामुळे या सल्ल्याकडे दुर्लक्ष करू नका. लिहिताना काही अडचण जाणवत असेल किंवा अक्षर चांगलं नसेल तर तज्ज्ञांची मदत घेता येईल.

लाईफस्टाईल

यांनाही असते एक्सपायरी डेट

अन्नपदार्थ, औषधं, मेकअप प्रोडक्ट्स आदींची एक्सपायरी डेट असते. म्हणजे विशिष्ट काळानंतर ही उत्पादनं वापरायोग्य रहात नाहीत. पण नॅपकिन टॉवेलसारख्या वस्तू आपण वर्षानुवर्षे वापरतो. हे चुकीचं आहे. लक्षात ठेवा, दूधब्रश दर तीन महिन्यांनी बदलायचा असतो. कंगवा एक वर्षापेक्षा जास्त वापरायचा नसतो. टॉवेलमध्ये बॅक्टेरियांची वाढ होते. त्यामुळे तो वारंवार धुवायला हवा. शिवाय तो कितीही चांगला असला अथवा डिझाईन तुम्हाला कितीही आवडत असलं तरी दर तीन वर्षांनी टॉवेल बदलायला हवा. आरोग्यासाठी हे नियम पाळायलाच हवेत.

टिपके जुळवा

जाज्ञासा

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

१) पृथ्वीवरचा सर्वात मोठा उपसागर कोणता?
२) जगातली सर्वात उंच इमारत कोणती?
३) पेंसिनचं मुख्य अन्न कोणतं?
४) पहिलं हिवाळी ऑलिम्पिक कुठे आयोजित करण्यात आलं होतं?
५) मिहिर सेन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
६) डीडीटीचा शोध कोणी लावला?
७) क्लोरोफॉर्मचं रासायनिक नाव काय?
८) २०१७ चं अर्थशास्त्रातलं नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळालं?
९) ऑस्कर पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रासाठी दिले जातात?
१०) 'जी १५' हा कोणत्या देशाचा गट आहे?

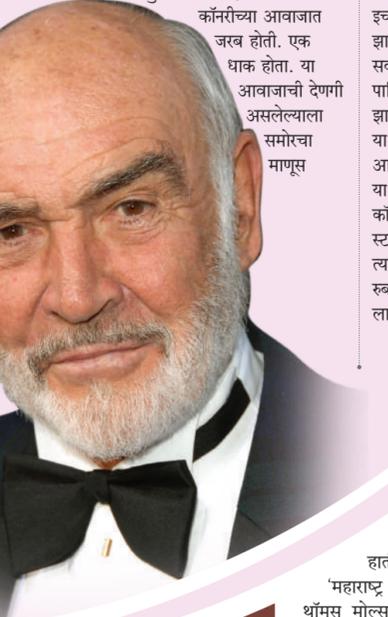
द नेम इज शॉन, शॉन कॉनरी

मांचा इतिहास पाहिला तर दिसून येतं की अर्वाचीन धर्मसंस्थापकांना प्राचिन धर्मातील काही कालबाह्य गोष्टी, चुका दुस्त करण्याची संधी मिळाली होती. कलेच्या बाबतीतही तसेच म्हणता येईल. एकच व्यक्तीखा जेव्हा वेगवेगळे कलाकार रंगवतात तेव्हा नंतरच्या कलाकारांना आधीच्या कलाकारांच्या भूमिकेतून मार्गदर्शन तर मिळतच पण त्यांनी केलेल्या चुका सुधारण्याची संधी देखिल मिळते. थोडक्यात काय तर नंतरच्या गोष्टी जास्त प्रगल्भ आणि परिपूर्ण असण्याची शक्यता जास्त असते. शक्यता असते इतकंच. त्या प्रगल्भ असतातच असे नाही. पण क्वचित प्रसंगी असही आढळून येतं की पहिल्या माणसाने जे करून ठेवलं ते अनेकांना संधी मिळूनही त्याच्या जवळपासही जाणं नंतरच्या कुणाला जमत नाही. शॉन कॉनरीच्या बाबतीत मला नेहेमी असे वाटते. अर्थात कॉनरीबद्दल लिहितांना बाँड टाळता येणार नाहीच हे जितके खरे तितकेच कॉनरीची काखीदं म्हणजे फक्त जेम्स बाँड असे गृहीत धरणे हे ही चुकीचेच आहे. किंबहुना तो त्याच्याघर घोर अन्याय आहे असे माझे मत आहे. बाँड हे कॉनरीच्या काखीदीतील एक सोन्याचे पान आहे. दुसरी अनेक सोन्याची पाने आहेत ज्यावर 'द अन्टचेबल्स' सारख्या चित्रपटांची नावे आहेत. पण या लेखात मात्र कॉनरीच्या बाँडचाच विचार करायचा आहे.

बाँड म्हटलं की नुसताच सहसी आणि धाडसी गुप्तहेर नव्हे तर तो खेळकर आहे, त्याला विनोदाचे अंग आहे. तो जगार खेळण्यात प्रविय आहे. तो हुशार तर आहेच पण जेथे आवश्यक तेथे धोकाही पत्करणारा आहे. तो हाणामारी करण्यात निपूण आहे. त्याचा नेम अचूक आहे. सुंदर स्त्रियांचा तो शौकीन असला तरी लंपट नाही. अनेकदा शत्रूच्या सुंदर स्त्रिया त्याला जाळ्यात पकडण्याचा प्रयत्न करतात पण तो कधीही अडकत नाही. त्याचा महागड्या सिगारेट आणि मार्तीनीचा शौक त्याच्या देशप्रेमाच्या आड येत नाही. बाँडचे प्रतिस्पर्धी अनेकदा त्याला भारी पडतांना दिसतात. पण तो चलाखीने त्यांच्यावर मात करतो. कित्येकदा त्याच्यापेक्षा शारीरिक ताकदीने भारी असणाऱ्या दुश्मनाशी

मुकाबला करण्याचा प्रसंग त्याच्यावर येतो. त्याहीवेळी तो अक्लहुरारीने शत्रूवर कुचोडी करतो. अशा असंख्य छटा बाँड या व्यक्तीरेखेला आहेत. मला जेवढ्या लगेच आठवल्या तेवढ्या मी येथे लिहितो आहे. अशी व्यक्तीरेखा साकारणारा कलावंत तितकाच हरहुस्की आणि ताकदीचा हवा. पण कॉनरीनंतर असे फारसे प्रकथने घडताना दिसले नाही. रॉजरमूच्या बाँडमध्ये खेळकरपणाच जास्त जाणवला. तर डेनियल क्रेगच्या बाँडला साधे स्मित हास्य करण्याचेही वावडे आहे असे दिसले. माझ्या मते बऱ्याच गोष्टी एकत्र आणण्याचा प्रयत्न ब्रॉन्सच्या बाँडमध्ये केला गेला पण तो तोकडा पडला. बाँडच्या या छटा परिपूर्ण होत्या त्या एकट्या शॉन कॉनरीमध्येच. मला वाटते कॉनरीच्या बाँडच्या यशाचे रहस्य यातच दडलेले आहे.

पण सर्व छटा परिपूर्णरित्या कॉनरीमध्ये होत्या हे ही म्हणून मला अपूर्व वाटत. कॉनरीमध्ये इतरपेक्षा जास्त काहीतरी होते. या 'जास्त काहीतरी' पैकी फक्त दोन गोष्टींचा परामर्श मी येथे घेणार आहे. बाँडबद्दल चर्चा करताना या दोन बाबींबद्दल फारसे बोलले जात नाही. मात्र या दोन गोष्टी काढून टाकल्या तर बाँड व्यक्तीरेखाचा प्रभाव कमी होईल अशी माझी प्रामाणिक समजूत आहे. पहिली गोष्ट म्हणजे आवाज. कॉनरीसारखा जबरदस्त आवाज फक्त रॉजर मूच्या अपवाद वगळता इतर कुणाकडेही नव्हता. पण रॉजरमू हा हसरा आणि खेळकर बाँड होता. त्याच्या आवाजाचा पुरेसा उपयोग झाला नाही. मात्र कॉनरीच्या आवाजात जबर होती. एक धाक होता. या आवाजाची देणगी असलेल्याला समोरचा माणूस

'सिरियसलीच' घेणार. कॉनरीच्या बाँडच्या यशात त्याच्या या आवाजाचे योगदान महत्त्वाचे आहे असे मला वाटते. या जबरदस्त आवाजाचे त्याच्या व्यक्तीमत्वाशी अद्भूत होते. जसा आवाज तशीच पर्सनॅलिटी. सहा फूट दोन इंच उंची आणि एकेकाळी बाँडीबिल्डर असलेला हा धिपाड माणूस त्या प्रभावी आवाजात स्कॉटीश अॅक्सॅन्टमध्ये बोलू लागला की कॉनरीच्या प्रेम तात पडावेच लागत असे. दुसरा पर्यायच नव्हता. या आवाजासोबत कॉनरीकडे दुसरी एक देणगी होती ती म्हणजे बाँड साकारताना काहीवेळा त्याच्यात दिसणारा अत्यावश्यक असा थंड खुनशीपणा. या खुनशीपणामुळे हा गुप्तहेर कधीही विनोदी झाला नाही. वेगळे उदाहरण द्यायचे झाले तर जिझासूंनी जॅकी चॅनच्या हाणामाऱ्यांचा अभ्यास करावा. त्या नेहेमी विनोदीच वाटल्या. कारण मुळात जॅकीचॅन हा गडीच विनोदी वाटतो. या उलट ब्रूस ली चे फाईट सीन्स खरे आणि हिंसक वाटतात. रॉजर मू कधीही क्रूर वाटलाच नसता. त्याचे सारे खेळकर व्यक्तीमत्व त्याच्या बाँडला व्यापून उरले होते. याउलट डॅनियल क्रेगचा बाँड हा मारेकी वाटतो. त्याला जणू माणसे मारण्याची घाई लागलेली असते. यामधला थंडपणा हा कॉनरीमध्ये होता. त्यामुळे कॉनरी हा बाँडच्या बाबतीत एखाद्या परफेक्ट रेसिपीसारखा वाटतो. आवडता पदार्थ असावा, तो प्रेमाच्या माणसाने बनवलेला असावा, त्यात मसाले आणि इतर जिन्नस अगदी हवे तितकेच पडलेले असावेत मम त्यावर ताव मारल्यावर माणसाची भूक तर शांत व्हावी पण खाण्याची इच्छा तशीच राहावी अगदी असेच कॉनरीच्या बाँडबरोबर झाले. त्याने साकारलेला बाँड आजही इतक्या वर्षांनंतर सर्वाधिक लोकप्रिय आहे. त्याचे बाँडपट पुन्हापुन्हा पाहिले जातात. फार काय कॉनरी बाँड म्हणून निवृत्त झाल्यावर अनेक वर्षांनी 'नेव्हर से नेव्हर अगेन' या अनऑफीशियल बाँडपटात तो पुन्हा दिसला आणि आम्ही बाकी सारे बाँड विसरून पुन्हा या वयस्क बाँडच्या प्रेमात नव्याने पडलो. कॉनरीमध्ये एक करिश्मा होता. त्याच्या स्टॉईलबद्दल, त्याच्या चालण्याबद्दल, त्याच्या सिगारेट ओढण्याच्या रूखाबाबदल वेगळ्याने लिहावे लागेल.

शेरदिल एका संघर्षाची गोष्ट

तरलं पण तिथले मराठी टाईप जेम्स थॉमस मोल्सवर्थच्या पसंतीस उतरले नाहीत. त्याला नवा टाईप हवा होता. पण त्यावेळी तो फक्त कलकत्यात तयार व्हायचा. मग तिथून तो करून घेतला आणि छपाई सुरू झाली. १८३१मध्ये हाती आलेल्या शब्दकोशाच्या प्रतीवर नाव होतं 'महाराष्ट्र भाषेचा कोश'. १८३६ ते १८५१ पर्यंत जेम्स थॉमस मोल्सवर्थ इंग्लंडमध्ये होता. दरम्यान शब्दकोशाची पहिली आवृत्ती संपत आली होती. दुसरी सुधारित आवृत्ती तयार करायची होती. इंग्रज सरकारच्या विनंतीनुसार जेम्स थॉमस मोल्सवर्थ पुन्हा हिंदुस्थानात आला. पुढची सात वर्षे पुणे आणि महाबळेश्वरात राहून त्यानं शब्दकोशाची दुसरी आवृत्ती सिद्ध केली. १८५७मध्ये ती प्रकाशितही झाली. जेम्स थॉमस मोल्सवर्थ १८६०मध्ये इंग्लंडला परतला. शब्दकोशाच्या कामात मदत करणारी शास्त्री मंडळी त्याला 'मोलेसर शास्त्री' म्हणत. हा 'मोलेसर शास्त्री' १३ जुलै, १८७२ रोजी कलीफटन येथे वारला. बातमी समजल्यावर आपल्याकडल्या अनेक शास्त्रांनी त्याचं श्राद्धही घातलं.

अशा या जेम्स थॉमस मोल्सवर्थनं उर्फ 'मोलेसर शास्त्री' नं तयार केलेल्या 'मराठी इंग्रजी शब्दकोशा'चं १९७५चं पुनर्मुद्रण झालं शरद गोगटे आणि अविनाश ओंगले यांच्यामुळं. तर १९८२च्या पुनर्मुद्रणाला कारणभूत ठरले शरद गोगटे. आता जेम्स थॉमस मोल्सवर्थच्या 'मराठी इंग्रजी शब्दकोशा'चा सार्धात इतिहास हाती देणारं पुस्तक नुकतंच प्रकाशित झालं आहे. 'शब्दप्रभू मोल्सवर्थ मराठी-इंग्रजी शब्दकोश प्रस्तावना आणि परामर्श' अरुण नेरुरकर यांनी भाषांतर आणि संपादन केलेल्या या पुस्तकात आहे शब्दकोशाचा पहिल्या आवृत्तीपासून दुसऱ्या आवृत्तीपर्यंतचा रंजक प्रवास, कोशासाठी लिहून घेतलेल्या पहिल्या आणि दुसऱ्या आवृत्तीच्या इंग्लिश भाषेतल्या प्रस्तावना आणि प्रथमच होत असलेला त्यांचा मराठी अनुवाद, जेम्स थॉमस मोल्सवर्थनं सरकारला सादर केलेला कोश प्रकल्पचा आराखडा आणि त्यासंबंधीचा पत्रव्यवहार, त्या पत्रव्यवहारासाठी अनंत काकना प्रियोळकर आणि श्री. म. पिंणे यांनी केलेलं संशोधन, शरद गोगटे यांनी १९७५मध्ये छापलेल्या शब्दकोशाच्या आवृत्तीचा समग्र वृत्तान्त, त्याच आवृत्तीसाठी तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी आणि ना. गो. कललेकर यांनी लिहिलेल्या अभ्यासपूर्ण इंग्लिश प्रस्तावना असा दुर्मीळ ऐवज एकेत्रित देणारं हे पुस्तक मराठी संशोधन मंडळाच्या वतीनं नीतीन रिंटे यांनी प्रकाशित केलंय जेम्स थॉमस मोल्सवर्थच्या १९५७व्या स्मृतिदिनी... १३ जुलै, २०२३ रोजी. या मुलखावेगळ्या 'मोलेसर शास्त्र्या'ला मराठी मुलुखातल्या मराठी माणसांनी केलेलं हे अभिवादनच. या 'मोलेसर शास्त्र्या'इतकी मराठीची ओढ आणि आस्था आता मराठी मुलुखात आणि मराठी माणसात दुर्मीळ झालीय.

जगभरातील सर्व लहानथोर शब्दकोशाकारांच्या 'न दिसणाऱ्या अश्रूंना' अर्पण केलेलं हे पुस्तक चार भागातलं. पहिला भाग मोल्सवर्थकृत मराठी-इंग्रजी शब्दकोश : १८५७ (प्रस्तावनांची मराठी भाषांतरे) तर दुसरा भाग म 'मोलेसर'कृत मराठी-इंग्रजी शब्दकोश : १८३१ ते १८५७ (मूळ इंग्रजी प्रस्तावना). पुस्तकाचा तिसरा भाग आहे शब्दकोशाचा मोल्सवर्थनंतरचा प्रवास या शीर्षकाचा, तर चौथा भाग मोल्सवर्थ : चरित्र आणि कार्य. भाषांतरकार अरुण नेरुरकर यांचा 'शब्दकोशांच्या जगात' हा लेख जगभरातील शब्दकोशांचा धाडोळा घेणारा आणि अभ्यासकांना अनेक संदर्भ पुरवणारा तर 'प्रियोळकर, पिंणे आणि मोल्सवर्थ' या शीर्षकाची डॉ. प्रदीप कर्णिक यांची प्रस्तावनाही तितकीच अभ्यासपूर्ण. त्यांच्याच शब्दांत सांगायचं तर 'हे पुस्तक ग्रंथ इतिहासातील अमोल ठेवा उरणारं'. ते मराठी मुलुखातल्या हरेक ग्रंथालयात जसे जाल्ला हवं, तसंच मराठीच्या नावानं गळे काढणाऱ्या हरेक मराठी माणसाच्या घरातही. सातसमुद्रापार जन्मलेल्या जेम्स थॉमस मोल्सवर्थनं मराठी भाषेसाठी घेतलेले अपार कष्ट वाचून तरी या 'गळेकाढू'ना आपलं संपूर्ण बोलणं मराठीतून करण्याची सुबुद्धी येवी. मायमराठीला चांगलं दिवस येवोती. ■ ■

शब्दप्रभू मोल्सवर्थ : मराठी-इंग्रजी शब्दकोश प्रस्तावना आणि परामर्श

२८ वर्षापूर्वी जन्मलेला... १७९५मध्ये लंडनच्या सेंट गार्ड्स चर्चमध्ये त्याला वाफिसमा दिला तो १५ जून, १७९५ रोजी. वयाच्या सोळाव्या वर्षी तो ब्रिटिश सैन्यात दाखल झाला. ३ एप्रिल, १८१२ रोजी सैन्यातल्या 'एनसाइन' या कनिष्ठ पदावर त्याची नेमणूक झाली आणि तो हिंदुस्थानात आला. सेवाशर्तीतल्या सक्तीमुळं मराठी आणि हिंदुस्थानी (हिंदी) भाषा शिकला. त्यासाठी अपार कष्ट घेतले. तेव्हा धरलेलं मराठीचं बोट त्यानं वयाच्या ७७व्या वर्षी मृत्यूला सामोरं जाईपर्यंत सोडलं नाही. आयुष्यातली साठ वर्षं मराठीचा ध्यास घेतलेला हा ब्रिटिश माणूस. तेवढ्या चिकाटीनं मराठीचा ध्यास घेतलेला महाराष्ट्र देशाचा मराठी माणूसही मिळणं कठीण. हल्ली तर महाराष्ट्र देशाच्या मराठी माणसाला चार-दोन इंग्लिश शब्दांना हाताशी धरल्याशिवाय मराठी बोलताही येत नाही अशी आजची स्थिती. कधीकाळी आकाशवाणीवरच्या निवेदकांचं मराठी 'प्रमाण' मानलं जायचं. आता तर तिथली मंडळीही इंग्लिशचं बोट धरल्याशिवाय मराठी बोलत नाहीत आणि ती जे बोलतात ते 'मराठी' असत नाही. शिक्षण क्षेत्रातल्या गुरूनाचं मराठी तर बघवतही नाही आणि वाचवतही नाही. जेम्स थॉमस मोल्सवर्थचा ध्यास आणि चिकाटी उठून दिसते ती त्यामुळंच. ब्रिटिश असला तरी त्याला सलाम ठोकावासा वाटते ती त्यामुळंच.

मोल्सवर्थ, कॅन्डी आणि आपली मराठी

मराठी शब्दाचा अर्थ लावण्याची वेळ येते तेव्हा याच शब्दकोशात दिलेला अर्थ प्रमाण मानला जातो इतका त्याचा दरारा आहे.

१८१४मध्ये 'लेफ्टंट' म्हणून बढती मिळाल्यानं जेम्स थॉमस मोल्सवर्थ सोलापूरत आला. त्याला छंद होता तो मराठी शब्द टिपून ठेवण्याचा. तो तिथंही सुरूच होता आणि पुढं १८२४मध्ये गुजरातमध्ये खेडा भागात गेला तेव्हाही तो सुरूच राहिला. मराठी वातावरणात रुळलेल्या जेम्स थॉमस मोल्सवर्थला गुजरातमध्ये करमेना. त्यानं आपल्या वरिष्ठांकडं 'मराठी इंग्रजी शब्दकोश' तयार करण्याचा प्रस्ताव पाठवला आणि महाराष्ट्रात बदलीही मागितली. 'शब्दकोशासाठी सहकाऱ्यांचा पगार, स्टेशनरी वगैरेचा मिळून एकूण खर्च २००० रूपये येईल त्यास मंजुरी मिळावी', अशी त्या प्रस्तावात विनंती केली होती. पण त्याचा प्रस्ताव फेटाळला गेला. वरिष्ठांचं म्हणणं होतं की, लेफ्टंट कर्नल व्हास केनेडी यांनी एक 'मराठी इंग्रजी शब्दकोश' तयार केला आहे. तो पुरेसा आहे.

जेम्स थॉमस मोल्सवर्थ हा झपाटलेला माणूस होता. गुजरातमध्ये राहून मराठी शब्दकोश पूर्ण होणं शक्य नव्हतं आणि प्रशासन त्याची बदली करत नव्हतं. मग त्यानं प्रशासनाला एक धमकी आणि एक शब्द दिला. धमकी अशी की बदली झाली नाही तर मी नोकरी सोडून देईं आणि शब्द असा की शब्दकोशासाठी रजा दिली तर मिळणारे सर्व भत्ते सोडून देईं. अखेर त्याची बदली मुंबईत झाली. शब्दकोश तयार करण्याची परवानगीही मिळाली. सोलापूरत त्याची ओळख थॉमस कॅन्डी यांच्याशी झाली होती. थॉमस कॅन्डी आणि त्यांचा जुळा भाऊ जॉर्ज कॅन्डी दोघंही मराठी उत्तम जाणणारे. थॉमस तर संस्कृत पाठशाळेचा प्राचार्य म्हणून काम पाहत होता. दोघा कॅन्डी बंधूंना जेम्स थॉमस मोल्सवर्थनं आपल्या साहाय्याला घेतलं. कॅन्डी बंधू एप्रिल १८२६मध्ये मुंबईत आले आणि मराठी शब्दकोशाच्या कामानं गती घेतली. प्रथम मुंबईत आणि पुढं कोकणात बाणकोट आणि दापोली येथे शब्दकोश आकारला येऊ लागला. १८२८च्या डिसेंबरात त्याची अंतिम प्रत तयार झाली. बीएनईएस संस्थेच्या लिथो छापखान्यात छपाई करण्याचं

जेम्स थॉमस मोल्सवर्थ केवळ मराठी भाषा शिकला नाही, तर त्यानं तिच्यावर प्रभुत्व मिळवलं. नुसतं प्रभुत्व मिळवलं नाही तर, ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे अशांसाठी मराठी-इंग्रजी असा दर्जेदार शब्दकोश संपादित केला. त्याची पृष्ठसंख्या ९१९ होती. त्यात साठ हजार मराठी शब्दांचे अर्थ इंग्लिशमधून दिले होते. त्याची पहिली आवृत्ती निघाली होती १८३१मध्ये. त्या शब्दकोशाच्या पहिल्या पृष्ठार इंग्लिशमध्ये एक ब्रीदवाक्य आहे. ते असे : 'Language is the armoury of the human mind, and it contains at once the trophies of the past, and the weapons of its future conquests.' (भाषा हे मानवी मनाचं शस्त्रागार आहे. या शस्त्रागारात भूतकाळातील पदकं आणि करंडक जसे सामावलेले आहेत, तशीच त्यात भविष्यकाळातील विजयांची शस्त्रंही सामावलेली आहेत.)

भाषा आणि शस्त्रं यांचा विचार एकाच वेळी करणारा हा जेम्स थॉमस मोल्सवर्थ नावाचा मुलखावेगळा माणूस. मोल्सवर्थच्या या 'मराठी-इंग्रजी शब्दकोशा'ला मुंबईच्या विल्सन महाविद्यालयाचे संस्थापक डॉ. जॉन विल्सन यांनी प्रदीर्घ प्रस्तावना लिहिली होती. हे डॉ. जॉन विल्सन मराठी भाषेचे अभ्यासक होते. त्यांच्या प्रस्तावनेत मराठी भाषेबद्दलचे अनेक अभ्यासपूर्ण संदर्भ आढळतात. एके ठिकाणी ते लिहितात, 'मराठीत एकूण (सुमारे) तीन हजार म्हणी आहेत. त्या म्हणी या (मोल्सवर्थ) शब्दकोशात फार मोठ्या प्रमाणावर आल्या आहेत.' शब्दांचे अर्थ देताना मोल्सवर्थनं जसा मराठी म्हणींचा दाखला दिला होता, तसाच मराठी वाक्यचारांचाही. या शब्दकोशाची दुसरी आवृत्ती छापली गेली १८५७मध्ये, तर पुनर्मुद्रित आवृत्ती १९७५ आणि १९९२मध्ये. माझ्याकडं १८५७ची दुसरी आवृत्ती तर आहेच, शिवाय १९९२ची आवृत्तीही आहे. या शिवाय या शब्दकोशाची संपादनकी आवृत्तीही आहे. ही 'युनिकोड मराठी सीडी आवृत्ती' तर अवघ्या पंचाहत्तर रुपयात मुंबईच्या 'संगणक प्रकाशना' नं हाती दिली होती. बाकी संपादनकी दोन्ही छापिल प्रती जुन्या ग्रंथविश्लेषाकडून घरात आलेल्या. आज सुमारे १००० पृष्ठांचा जेम्स थॉमस मोल्सवर्थचा हा शब्दकोश मराठीतल्या सर्वांत मोठा शब्दकोश तर आहेच, शिवाय न्यायालयात जेव्हा एखाद्या